

ACC. N:R M.6695:1-19. (Tilläggs. 1a.)

Landskap: Småland
Härad: Västbo
Socken: S. Ummeryd.
Uppteckningsår: 1980.

Upptecknat av: Gunnar Hobro
Adress: Hässelholm
Berättat av: _____
Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sammanfattning sid. 1 - 19.

Gr. II: l. 38

Skriv endast på denna sida!

Etc. V. 4.

ACC. N.R. M. 6695: /a.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Hobroh

Härad: Västbo

Adress:

Socken: S. Unnaryd

Berättat av:

Åker

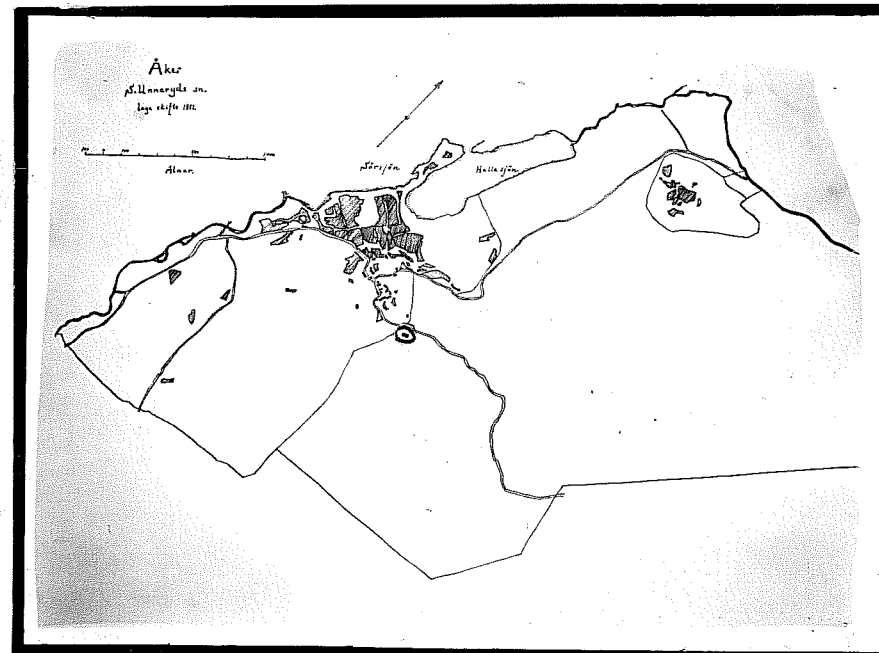
Uppteckningsår: 1940

Född år i

Jfr. E.U. 18196

300. M.åå.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6695: 1.

Landskap: Småland

Härad: Västbo

Socken: S. Ummaröd

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Gunnar Hobro

Adress:

Berättat av:

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSommarfähus.

Vid västra sidan av landsvägen från Lidhult till S. Ummaröd ligger invid vägen i skogen ett sommarfähus, ägare Ernst Bengtsson, Nykagård. Byggnaden lär vara byggd för ungefär femtio år sedan, och enligt uppgift fanns sådana före vid nästan varje gård. Nykagård består nu av två gårdar, och man har lång väg hem med korna, varför man ställer in dem i sommarfähuset, som ju ligger på betesmarken, om slåttarna. För övrigt gick korna ute hela sommaren. De mjölkades även ute vid sommarfähuset. Byggnaden är bräderhus med spåntak, och på baksidan är en liten lita

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No 6695: 2.

Landskap:

Småland

Härad:

Västbo

Socken:

S. Uumaryd

Uppteckningsår:

1940.

Upptecknat av:

Gunnar Hoberg

Adress:

Berättat av:

Född år

i

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

av bräder tillbyggd, för torvförvaring. På mar-
ken har vi funnit huset / först enbart sty-
cke, därefter ett parli täckt av fyra breda
bräder, därefter den långa båsens baksida
på marken liggande stöcken / bakom korna
samt slutligen båsen av bräden, som
hållas i ställning / horisontell av uppstå-
ende stakar.

Strö är dels torv, dels gräs.

Andstena är jämhetjör.

Meddelaren om detta sommarfåhans meddelar att
i hennes hem, "Potåsen" / heter nu Sjörvik / inom
S. Uumaryd sn., förr fanns ett sommarfåhus av
skrätt timmer och med lutande tak.

ACC. N:R

N 6695:3

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Gunnar Hobrok

Härad:

Västbo

Adress:

Socken:

S. Umaryd

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sommeafåhusen läggs i utmarken nära mot inägorna.

Efter storskeftet hade man ej pojkar eller tjejer att valta på vallbacken. Djuren släpptes direkt på skogen på våren, och sedan hösten och skörden var över hade man dem på stubbåker m.m. på gårdarna.

Intill ovan beskrivna och fotograferade sommeafåhus, en bit därifrån andra sidan landvägen ligger ett annat sådant i en skogsbacken, intill ligger ett litet torpställe. Detta ägs av Höf. Andersson, Sjö gård, som ligger invid Ummen sjön ett par km. öder härom. Huset ligger på en för ägaren långt avlägsen

laga skifte?

Landskap: *Lunäland*
Härad: *Västbo*
Socken: *S. Ummeryd*
Uppteckningsår: *1940.*

ACC. N:R.

M. 6695: 4

Upptecknat av:

Emmer Nobroch
Nässelholm

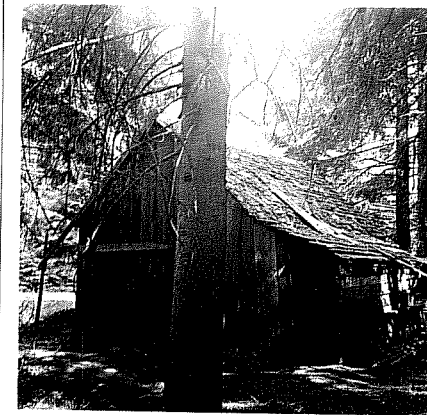
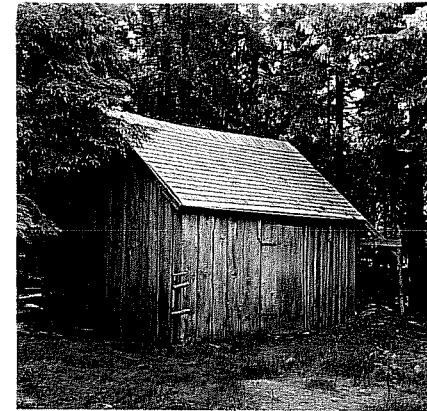
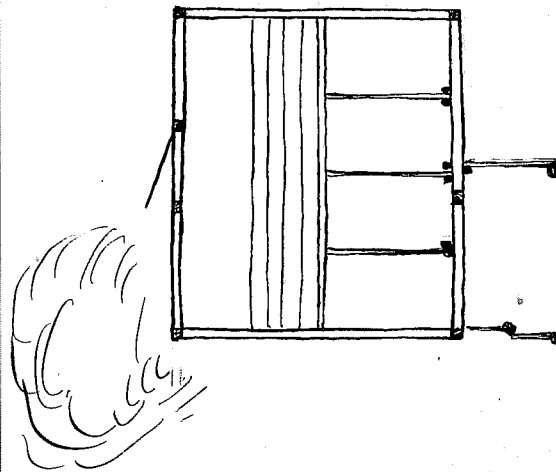
Adress:

Berättat av:

Född år i

Y.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Plan i skala 1:100.

ägare
Ernst Bengtsson
Tyngård.
Nyg.
I: 10: 90-91

ACC. N:R M. 6695: 5.

Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Holmroth
 Härad: Västbo Adress: _____
 Socken: S. Ummeryd Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940. Född år _____ i _____

utskift. Det är ett vanligt brädnis på stolp-
 stomme, och taket är täckt med spån med
 tegelpannor över. Spån av bäs finns, men
 de äro tydligen bortrivna sedan länge. Blott
 ett stån kvar. Bindslen utgöras av järnkédjor,
 som äro fästa på en vägrät fäst stock para-
 lell med fotträtt, cirka $\frac{1}{2}$ m. över detsamma.

I sommarfähuset har man numera blott
 några mjölkjur, men för hade man kor också
 då! Huset är blott ca 40 år gammalt, men
 ägarerna påstå att sådana funnits
 i alla tider? Invid Sjö ligger en annan
 gård, som påstås även ha haft ett sådant
 hus.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 6695: 6.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Holm

Härad: Västbo

Adress: _____

Socken: S. Humaryd

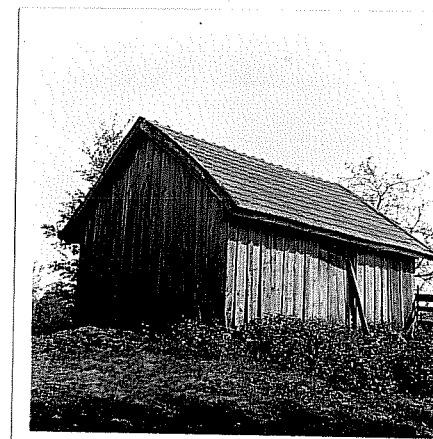
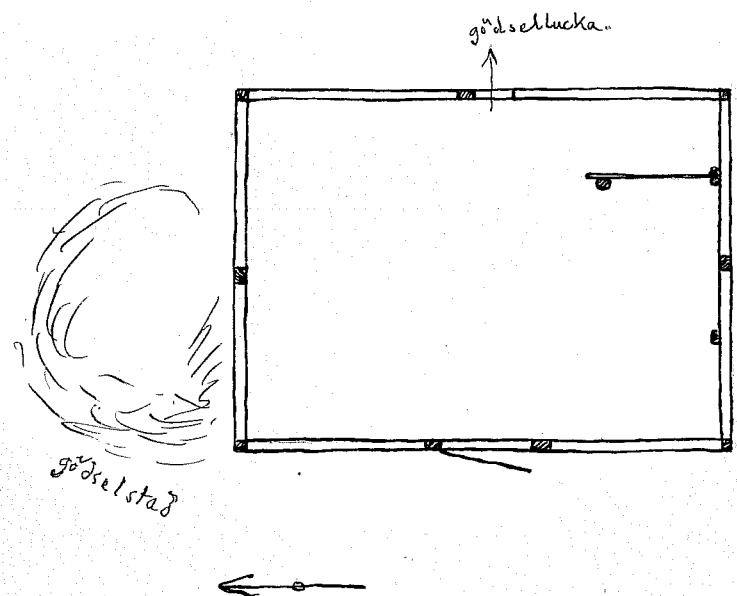
Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940.

Född år _____ i _____

6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

L. O. A. Andersson
Sjö gård.

Plan i skala 1:100.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAFIS BOKTR., LUND

Neg.

I: 10: 92

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Hobroth

Härad: Västbo

Adress:

Socken: S. Ummarby.

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940.

Född år i

Ungspår 2 km S. om Ummarby kyrkby ligger Ö. om landvägen mot Lidhult, i skogen ett sommarfästhus, som äges av Adolf Eriksson, som har en gård i södra kanten av Jätra kyrkbyn. Gården äges numera av sonen. Byggnaden är ett brädhus på stolpar som stomme, och taket är av bräder / på ett underlag av vågrät lagda bräder /. I byggnaden finns bås, se skiss, av anordningen: Stolparna är lodrät fästa med spik i överlä och fotlä, och från dessa stolpar (ett par) lutar snett neråt en stoppe, mot vilken vågräta bräder äro spikade. Bräderna utgöras av kedjor fästa vid vågrät stock parallell med och 3 dm över fotläret.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6695:8.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Holmström

Härad: Västbo

Adress: _____

Socken: S. Umarsyd.

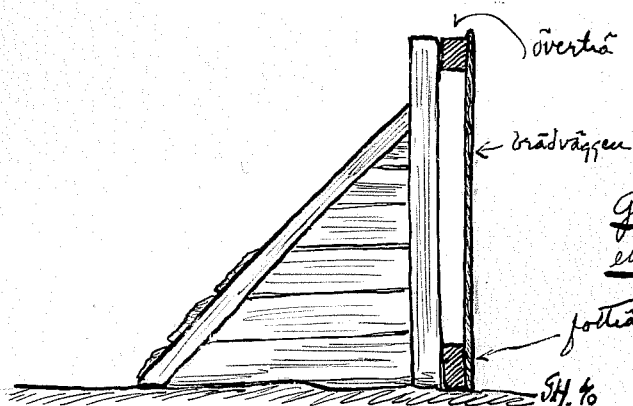
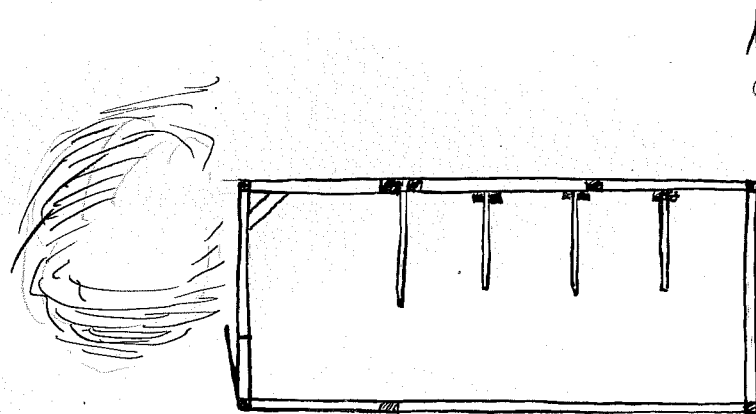
Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940.

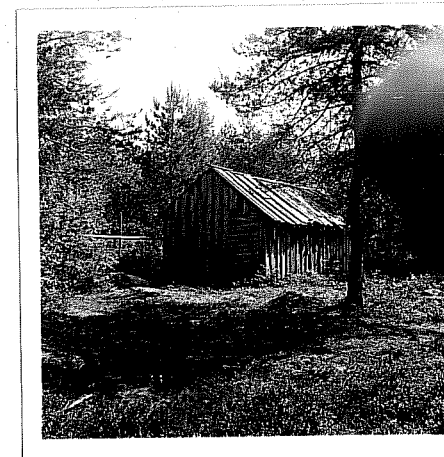
Född år _____ i _____

8
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Plan i skala 1:100.

Genomskärn. av
ett bås. Skiss år
1940 av
G. Holmström.

Ägare: A. Eriksson,
S. Umarsyd.

Neg.

I: 10: 93

ACC. N:R

M. 6695:9

Landskap:

Småland

Härad:

Västbo

Socken:

S. Unaryd

Uppteckningsår:

1940.

Upptecknat av:

Gunnar Holmström

Adress:

Berättat av:

Född år

i

9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Strax ö. om Åker, som ligger något t. h. om
landsvägen norrut fr. Unaryd, ligger ett som-
marfåhus, som fotografenats i W. M. Huset
ägs av Relin, det är ett bräckt hus täckt av stich-
tak. Det ligger i en skogsmark med mossmark
strax intill. Huset är delat i en del där korna
skall stå i bås (med krubbor eller egentligen
riktigt foderbord framför), samt en del, som
är förvaringsplats för säd och kalmar, omgi-
vet av ett parti brädgolv beläget något hög-
re än marken. Hela huset ligger på delvis
rätt kraftig stengrund. Vidare leder en smal
trappa upp på ett rum med verhängt
innertak: där har man förvaring av lön

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No 6695:10.

Landskap:

Småland

Härad:

Västbo

Socken:

S. Ummeryd

Uppteckningsår:

1940.

Upptecknat av:

Gunnar Hobroh

Adress:

Berättat av:

Född år

i

10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och haln. Byggnaden ligger ej alls långt från gårdarna, men mellan densamma och Melins gård ligger två stycken gårdar. Ägaren själv är singift och rätt ung, så han vet intet om äldre m. m.

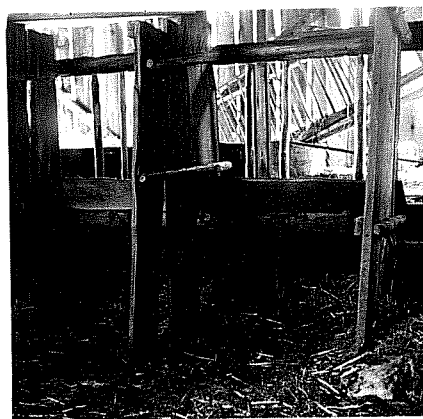
I närheten, i en av gårdarna i Brunnbacka, bor den 76 årige August Svensson, som omtalar att nära hans gård fanns legat ett sommarhus på "Sommarhusbacken", dylika hus vare av bräder och med täckning av haln antagligen. Båda fanns av bräder. Huset ifråga var mest för fätkreatur, men ibland kunde där vara får och så i kätte. Så var det exempelvis i sommarhus, som

ACC. N:R. *N. 6695: 11.*Landskap: *Småland*Upptecknat av: *Gunmar Hobish*Härad: *Västbo*Adress: *Hässelholm*Socken: *S. Ummaryd*

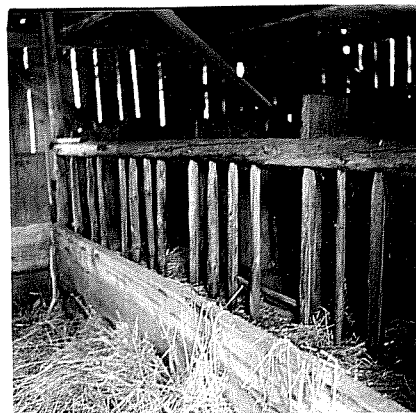
Berättat av: _____

Uppteckningsår: *1940.*

Född år _____ i _____

*ägare: Melin,
Åker,
S. Ummaryd.**Kobäsen.*

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

Interiörer från Söd. hälselådan.

Skriv endast på denna sida!

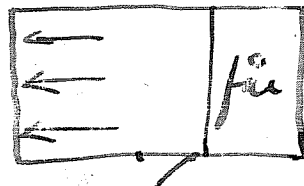
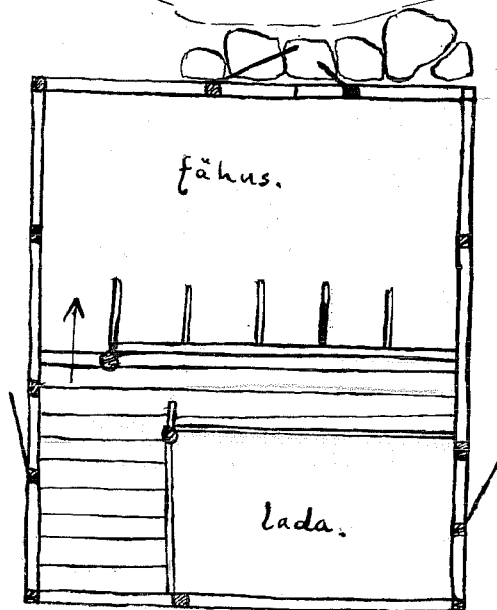
Neg.
I: 10: 94-97

ACC. N:R. N. 6695: 12.

Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Floberg
 Härad: Västbo Adress: _____
 Socken: S. Munaröd Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

12
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Säulka som kanske
 varit en gödselstad.

Långaryd.

Sommarsfähus
 med bekränning
 med korn ståen-
 de vid gaveln.
 (Se ovan tecken).

Plan i skala 1:100.
 (Ägare: Melin.)

ACC. N:R M. 6695 : 13.

13.

Landskap: SmålandUpptecknat av: Summa HobroHärad: Västbo

Adress: _____

Socken: N. Ummaryd

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940.

Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jumits tidigare i Långaryd. Även i Håhna-
ryd har jumits dylikt hus. Döuren satte både
i Brunnbacka o. i Långaryd på långsidan.
Svensson meddelar att i Åker fanns ett tidiga-
re /utom det ovan beskrivna/ rivet för ca
15-20 år sedan, som var byggt av skräll tim-
mer, antagligen del enda av timmer i trak-
ten. Det skall även finnas i Berg /Sven
Svensson/ i Upp i Ummaryd sn.

Gröden vid sommarfästhuset tog man vara
på, den användes om efterhösten.

Slå här varit storsliffte år 1817, som omfattar
de Åker, Åkerbo och Brunnbacka, men då
sliffades ej marken mellan bönderna inom

Landskap: SmålandHärad: VästboSocken: S. UmmarydUppteckningsår: 1940.

ACC. N:R

M 6695:14.Upptecknat av: Gunnar Hobroh

Adress:

Berättat av:

Född år i

ovannämnda byar, men 1831 var laga skifte, då man fick rågång mellan var och en sin mark.

Rest varje gård har haft sommarlagård före man hade tidana om utmarken låg längre från gården, om man ej hade skogen nära sig, eller också kunde man ha en fågata från skogen fram till gården. Även om man hade utskift långt borta kunde man ha ett sommarfähus där. Inga vallprojkare eller hyddor el. dyt. åt den hämmen Svensson till. De som ej hade "sommarhus" tog hem djuren varje kväll, eljest var de ute under hela sommaren. Sommarfähusen var till mest

Skriv endast på denna sida!

14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

in Hobroh

er gick
ala till
samt att
dit och
u bars i
, av stavar)

son höran-
son) vid
u hade
ver 2 km
s åt SO.
västgård.
ens för shall

15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Färd?

ACC. N:R M. 6695: 16.
Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hoberg
Härad: Västbo Adress: _____
Socken: St. Ummaröd Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940. Född år _____ i _____

16.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

finnas sommarfähus / vid "Ummaröds hä", som hör
till gårdar i Ummaröds by: Johan Pettersson
(dotter Telanders gård) och Anders Perssons steb-
hus.

Fähuset i Åker: (se plan o. foto): det fram-
för korna befintliga foderbordet består egent-
ligen blott av en låg uppstående kant på den
planhällning som skiljer fähusavdelningen
från ladan. Här står lodräta stavar så i
grupper att korna i sina bås kunna på
låg avstånd från varandra sticka fram
huvudena. I ladan lägges stallfoder. Här
stod en häck till en slags dyvagn.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6695: 17.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Gunnar Hobro

Härad:

Västbo

Adress:

Socken:

S. Ummaryd

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940.

Född år

i

17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vid vägen från Ummaryd över Åker mot Ummaryd m.m., ligger några km. Ö. om Åker på södra sidan om vägen ett sommarfästhus, som tillhör Palmes storbhus, Jetterhult. Byggnaden är en brädbyggnad med spåntak, belägen i kan-
ten av skogen. Inuti huset finner man ut-
med ena väggen några runda kobas, hur
många kan ej konstateras emedan så gott som
hela huset är alldeles fullt av sädes- o. lövkär-
var. Båsen som har 2,9 - 1,0 m. mellanrum sinus-
mellan består av bräder i horisontell läge
upplagda mellan par av störar i marken.
Om husets ålder, om vilken som var gjdseldör,
om vad husets alla tre dörrar tjänade till m.m.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6695:18.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Gunnar Nobroch

Härad: Västbo

Adress: _____

Socken: S. Umnaryd

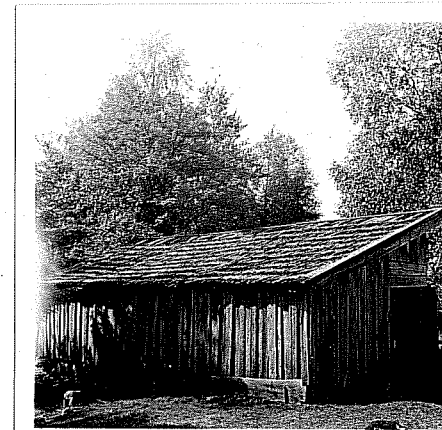
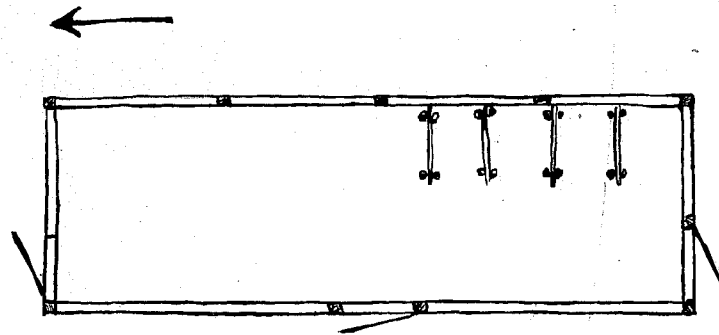
Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940.

Född år _____ i _____

18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Plan i skala

1:100.

Ägare: Salustierbhus
Götterhult.

Neg.
I: 10: 98

ACC. N:R M. 6695:19.
Landskap: Småland Upptecknat av: Gunnar Hoboh
Härad: Västbo Adress: _____
Socken: S. Ummeryd Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940. Född år _____ i _____

Kunde man ej få besked, ägaren var ung och visste intet, varjämte huset ant. ej på länge använts till djur.

Beträffande klärrarna kunde man möjligen tro den som endast har en stolpe, vara en götseldörr, men det är ej alls säkert. /